

РЕЦЕНЗІЯ

на магістерську роботу

**«Напрямки взаємодії організацій громадянського суспільства з
родинами дітей з особливими освітніми потребами в Сумському регіоні»
магістранта спеціальності 016 «Спеціальна освіта»
Лебедь Наталії Федорівни**

Магістерська робота присвячена проблемі визначенню напрямків взаємодії організацій громадянського суспільства з родинами дітей з особливими освітніми потребами в Сумському регіоні. Висвітлення цієї проблеми є надзвичайно важливою для галузі спеціальної освіти, яка вивчає дитину з особливими освітніми потребами, серед іншого, і через зв'язок з усіма суб'єктами впливу на її розвиток та навчання. Не менш важливим є вивчення цієї проблеми в контексті дослідження громадського сектору, що покликаний відстоювати інтереси людини, лобювати ті чи інші важливі позиції соціальних груп.

У кваліфікаційній роботі чітко витримана її структура: актуальність, мета, завдання, об'єкт, предмет, теоретичне та практичне значення, апробація результатів дослідження, три розділи з висновками до кожного з них, загальні висновки, список використаних джерел та додатки.

У першому розділі магістерської роботи розкрито нормативно-правові та наукові засади взаємодії організацій громадянського суспільства з родинами дітей з особливими освітніми потребами. Автор наголошує на визначальному значенні родини у вихованні дітей цієї категорії, розглядає вплив громадських організацій на розвиток освітньої реформи в Україні, досліджує та подає характеристику локальних (місцевих) громадських організацій, які спрямовують свою діяльність на вирішення проблем родин, які виховують дітей з особливими освітніми потребами в Сумському регіоні.

Лебедь Н. Ф. зазначає, що Сумська область має значний потенціал громадських організацій, які працюють з родинами дітей з особливими освітніми потребами в громадах, подає приклади ініціатив, орієнтованих на підтримку, захист прав та розширення можливостей для дітей цієї категорії та членів їхніх родин.

Водночас, дослідник наголошує на необхідності дослідити та максимально чітко визначити напрямки діяльності взаємодії організацій громадянського суспільства з родинами дітей з особливими освітніми потребами в Сумському регіоні, структурувати їх, визначити цілі та розробку алгоритму поетапного їх досягнення.

Другий розділ роботи присвячений вивченню оцінки членами родин категорії, яка досліджується, та лідерами громадських об'єднань Сумського

регіону рівня взаємодії, перешкод, які негативно впливають на процес взаємної співпраці. З цією метою автор використовує констатувальний етап експериментального дослідження.

Лебедь Н. Ф. розробила власну методiku визначення рівня взаємодії громадських організацій з цільовою групою, складовими частинами якої є проведення опитування членів родин в громадах Сумського регіону, глибинних інтерв'ю з лідерами громадських організацій, які працюють з родинами зазначеної категорії, аналіз контенту інформаційних ресурсів.

У третьому розділі магістерського дослідження автором сформовано перелік напрямків соціальної взаємодії громадських організацій з родинами, розроблено систему підтримки цих родин, детально описано особливості її впровадження.

Лебедь Н. Ф. зазначає, що у межах цієї системи першочергово мають бути реалізовані заходи, спрямовані на створення програм психологічної підтримки членів родини, організацію різноманітних комунікаційних заходів з питань освітніх можливостей для дітей з особливими освітніми потребами; заходи для дітей та підлітків; створення волонтерської служби для допомоги батькам; просвітництво; адвокацію; менторську підтримку громадських організацій, ініціатив та активістів, діяльність яких спрямована на захист дітей та членів їхніх родин. До кожного напрямку сформульовані довгострокові показники, заплановані цілі, індикатори її досягнення, джерела даних. Створено та проведено обговорення ефективності цієї системи у форматі фокус-групи.

Практичною цінністю представленого дослідження є те, що вперше на науковому рівні здійснена спроба провести оцінку взаємодії двох важливих елементів суспільства, можливість взаємодії яких закріплена не лише історично, а й нормативно. Дане дослідження створює можливості поєднання зусиль організацій громадянського суспільства та напрацювань науковців заради вирішення проблем, з якими стикаються родини, зміцнення громадянського суспільства на місцевому рівні, підвищення активності громадян, розбудови партнерства між різними групами, сприяння згуртуванню громади, розумінню та врахуванню інтересів усіх зацікавлених сторін, ефективній реалізації стратегій місцевого розвитку.

Зважаючи на викладене вище, можемо зробити висновок, що магістрант володіє глибокими теоретичними знаннями, виявляє вміння поєднувати теорію з практикою та розробляти дієві рекомендації щодо вирішення поставленої проблеми. Матеріал магістерського дослідження викладено науковою літературною мовою, чітко і послідовно.

Магістерська робота відповідає всім вимогам, що висуваються до робіт цього типу, і може бути високо оцінена за умови успішного захисту.

Рецензент

**доктор педагогічних наук,
професор, завідувач кафедри
спеціальної та інклюзивної освіти
СумДПУ імені А. С. Макаренка**

Т. М. Дегтяренко